

Ontworpen in Nederland, gebouwd in het Verre Oosten en verkocht over de hele wereld. Dat is zo'n beetje de geografische aanpak achter de PrimaLuna buizenproducten. De ProLogue Premium Integrated Amplifier is de nieuwste geïntegreerde versterker van het merk...

PRIMALUNA PROLOGUE PREMIUM GEÏNTEGREERDE BUIZENVERSTERKER

THOMAS VAN DEN
BOSSCHE

Herman van den Dungen – de oprichter/eigenaar van het merk – legt uit waar de naam PrimaLuna vandaan komt: “In het Italiaans betekent PrimaLuna ‘nieuwe maan’. Daarbij komt dat iedereen mijn grootvader - die net als ik Herman van den Dungen heette – in het dorp ‘Maantje’ noemde. Vandaar de inspiratie voor de merknaam. Later is trouwens gebleken dat er ook een Italiaans dorpje is met die naam, zo’n 50 km ten noorden van Milaan.”

Samen met drie companen – Marcel Croese (ex-Goldmund), Dominique Chenet (ex-Jadis) en Jan de Groot (ex-Sphinx) - ontwerpt Herman buizen (en transistor) producten – voor-, eind- en geïntegreerde versterkers plus CD-spelers – waarbij in de eerste plaats naar muzikaliteit en naar een zo gunstig mogelijke prijs/kwaliteitverhouding wordt gestreefd. Ja, dat roept iedereen wel, maar in dit geval worden die claims wel degelijk waargemaakt. Maar laten we niet teveel vooruit lopen op de zaken. Het design en de marketing van de PrimaLuna producten gebeurt in het Westen, terwijl de fabricage in het Verre Oosten – onder het waakzame oog van Herman en zijn team - gebeurt. De after-sales service wordt dan weer gedirigeerd vanuit Nederland. Hoe dan ook heeft het merk sinds zijn oprichting in 2003 op zeer korte tijd een indrukwekkende internationale reputatie opgebouwd. Zo sleepte PrimaLuna in 2009 niet minder dan zeven (!) Editors’ Choice Awards bij The Absolute Sound binnen. Niet slecht.

PrimaLuna heeft zijn gamma opgedeeld in twee niveaus, genaamd ProLogue en DiaLogue. De ProLogue serie vormt de basis, de DiaLogue apparaten situeren zich daarboven. Binnen de ProLogue serie heb je dan nog een ‘Original’-

en een ‘Premium’ niveau. En in dat Premium niveau is een nieuwe geïntegreerde buizenversterker gelanceerd, en die staat vandaag voor ons te pronken.

Techniek

De nieuwe Premium versterker bouwt verder op de beste onderdelen en circuits van de originele ProLogue serie, gecombineerd met een aantal features die overgeheveld zijn uit de duurere DiaLogue lijn. Bijzonder praktisch is het ‘Adaptive AutoBias’-circuit. Dat circuit zorgt ervoor dat de werking van de buizen voortdurend in de gaten wordt gehouden en waar nodig wordt bijgestuurd, zodat deze steeds optimaal functioneren, binnen hun sweet spot. Handmatige biasing is dus onnodig. En dankzij de Home Theater pass-thru schakeling, kan de versterker ook prima geïntegreerd worden in een home theater omgeving. De zware en efficiënte uitgangstransformatoren zijn afgeleid van die van de DiaLogue serie en plaatsen zich qua kwaliteit mooi tussen die van de ProLogue en DiaLogue range. Het resultaat is een betere luidsprekercontrole – ook als het om ‘moeilijke’ exemplaren gaat – en een meer gedetailleerde, muzikale weergave. Tenminste, dat is wat ze er bij PrimaLuna zelf over zeggen. Het front-end gedeelte is geoptimaliseerd om twee 12AU7 buizen per kanaal te gebruiken. Dit zorgt in combinatie met de verbeterde transformatoren voor nog minder vervorming. De Premium wordt met de hand gebouwd en maakt gebruik van hoogwaardige interne bekabeling. De buisvoeten zijn in keramiek uitgevoerd, de volumeregeling is van het ALPS Blue Velvet type. Verder is de versterker uitgerust met een toroidale transformator, Nichicon condensatoren, vergulde RCA-ingangsconnectoren en WBT-achtige luidsprekerterminals.

Bescherming

Delicaat materiaal kun je maar beter zo goed mogelijk beschermen, moeten ze bij PrimaLuna gedacht hebben. En dus is de versterker uitgerust met een hele rits aan beveiligingsmaatregelen. Eén daarvan is het zogenaamde BTI-circuit, wat staat voor 'Bad Tube Indication'. Dit manifesteert zich door een oplichtend ledje – er zit er voor elke eindbuis één ingewerkt – in het geval er een buis stuk gegaan mocht zijn.

Een tweede is het PTP-circuit. Dat betekent 'Power Transformer Protection', en inhoudt dat de stroom wordt afgesneden, wanneer de transformatoren oververhit zouden geraken. Het OTP – Output Transformator Protection – systeem zorgt er dan weer voor dat de uitgangstransformatoren beschermd worden als er ernstige problemen zouden zijn met de buizen of indien de gebruiker het toestel onoordeelkundig gebruikt. Zou iemand dat durven.

Omschrijving

Er is niets mis met de foto's van de ProLogue Premium, maar het is een feit dat het toestel er in de praktijk nog een stuk fraaier uitziet. Achterdochtig als we zijn gaan we ervan uit dat PrimaLuna toch érgens op bezuinigd moet hebben, maar het laat zich aanzien dat het in ieder geval niet op het design en de afwerking is. Om een lang verhaal kort te maken: het apparaat is bloedmooi, vanuit welke hoek je het ook bekijkt. Op de bovenkant zit een metalen, gebogen rooster met glas in de zijkanalen. Het geheel is makkelijk afneembaar, maar mét is hij eigenlijk net zo mooi. En het is een stuk veiliger. Onder het rooster zitten vier EL34 buizen en vier kleinere 12AU7 buisjes. In plaats van de EL34 eindbuizen kun je echter ook kiezen om het apparaat te laten leveren met KT88 buizen. Dat doet de kostprijs van de versterker met € 250 toenemen. En uiteraard kan je de EL34's ook op latere termijn nog vervangen door KT88's. Dat is zelfs voordeliger en kost momenteel slechts € 120 + verzendkosten mits rechtstreeks bij de importeur besteld. Op het voorpaneel is links een volumeregelaar aangebracht en rechts een ingangschakelaar.

De aan/uit schakelaar zit aan de linkerkant van het toestel, terwijl je met een gelijkwaardige schakelaar rechts kunt instellen of de bias geregeld moet worden voor EL34- of voor KT88 buizen. Over naar de achterzijde. Daar zien we vier stereo ingangen op lijnniveau – alle verguld – met daarnaast de home theater bypass input en links/rechts luidsprekeruitgangen met aparte poorten voor 4 ohm en 8 ohm. In de doos zit ook een infrarood afstandsbediening. Niet zo evident als het lijkt, want de goedkoopste PrimaLuna producten worden veelal zonder geleverd.

Testopstelling

We gebruiken een AH! Njoe Tjoeb 4000 CD-speler als bron, terwijl aan de luidsprekerkant een koppel Klipsch Palladium PF-39 luidspreker dienst doen. De PF-39 heeft hoorns voor het mid en het hoog en heeft bijgevolg een torenhoge gevoeligheid. Een dankbare taak voor een buizenversterker, dus.

Muziek

Goed, het design en de afwerking zijn piekfijn, en dus zou je – gezien het prijskaartje – geneigd zijn om te denken dat er in de audioketen flink wat hoekjes afgereden zijn links en rechts. Maar dat blijkt gewoon helemaal niet het geval te zijn. De ProLogue Premium klinkt aangenaam warm – niet overdreven, net genoeg – en heeft een vloeiend, smeug klankkarakter. Eigenlijk zijn dat allemaal manieren om aan te geven dat hij uitgesproken muzikaal uit de hoek komt. Bovendien speelt het apparaat lekker stressloos en overtuigt hij ook bij gemiddelde tot lage volumes. En dat is iets wat heel vaak niet goed lukt, ook niet bij de duurdere versterkers. Het laag is van nature een teer punt bij buizenversterkers en ook de ProLogue Premium komt op dat vlak wat minder sterk voor de dag dan een transistorbak uit dezelfde prijsklasse. Aan de andere kant moeten we toegeven dat de timpani's uit de soundtrack van 'The Village' – en die zijn heel dynamisch en heel diep - voluit in de kamer worden neergezet. Maar bijvoorbeeld bij zwaar elektronisch popwerk – genre Orbital 'The girl with the sun in her head' – valt op dat de laagfunderingen wat kleiner uitvallen en dat de algehele geluidsdruk wat achterblijft in verhouding tot de prestaties van een transistorversterker.

Dus?

De prijs/kwaliteitverhouding van de ProLogue Premium is geweldig te noemen. Wie dol is op een zwaar, vol en dubbelgespied laagfundament moet elders shoppen of er een degelijke actieve subwoofer bijhalen. Dat hebben we trouwens geprobeerd en dat gaat heel goed. Los daarvan is de ProLogue Premium een absoluut muzikale aanwinst die je niet mag missen als je in de markt bent voor een nieuwe versterker...

Technische Gegevens:	
Vermogen:	38 watt per kanaal
Ingangen:	4 paar cinch/RCA; 1 paar HT ingang
Luidspreker aansluitingen:	4 en 8 ohm aansluitingen
Frequentiebereik:	10Hz – 65kHz +/- 3 dB
Signaal/ruis verhouding:	89dB
Ingangsimpedantie:	68kOhm
Ingangsgoedheid:	285mV
Gain:	37dB
Buizen:	4x EL-34 4x 12AU7
Gewicht:	22,5 kg
Afmetingen:	390x365x202 mm (lxbxh)
Afstandsbediening:	metalen afstandsbediening
Kleuren:	zwart of zilver kleur metaal
Prijs:	€ 1.900
Web-site:	www.primaluna.nl
Importeur:	Durob Audio BV
Informatie	www.durob.nl